

NOTAT

18. september 2018

Høringsnotat vedr. forslag til landsplandirektiv 2019 for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen

1. Indledning

Med ændringen af planloven fra juni 2017 er der givet mulighed for, at erhvervsministeren gennem et eller flere landsplandirektiver kan udlægge og omplacere sommerhusområder i kystnærhedszonen. Forslag til landsplandirektiv er udarbejdet efter ansøgning fra kommuner og reglerne herom i planloven, jf. planlovens § 5b, stk. 4 og 5.

I forslag til landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen foreslås, at der kan udlægges 37 nye sommerhusområder og tilbageføres 37 andre sommerhusområder.

Følgende kommuner er omfattet af forslaget: Assens, Faxe, Faaborg-Midtfyn, Hedensted, Hjørring, Jammerbugt, Lemvig, Lolland, Mariager-Fjord, Nordfyns, Odder, Ringkøbing-Skjern, Stevns, Syddjurs, Sønderborg, Varde, Vordingborg, Ærø, Aabenraa og Aalborg kommuner.

Forslag til landsplandirektivet har været i offentlig høring i perioden fra den 21. marts 2019 til den 20. maj 2019. Der er modtaget i alt 41 hørings svar, hvoraf 29 myndigheder, organisationer, borgere mv. har haft bemærkninger til forslaget.

Der er gennemført en miljøvurdering af forslag til landsplandirektivet, der er offentliggjort og sendt i høring samtidig. Der offentliggøres en sammenfattende redegørelse sammen med landsplandirektivet.

De væsentligste bemærkninger fra de hørte parter til de enkelte emner i forslag til landsplandirektivet gennemgås og kommenteres nedenfor. Enkelte høringssvar har givet anledning til mindre redaktionelle ændringer og præciseringer i landsplandirektivet, der ikke omtales nedenfor.

2. Generelle bemærkninger

Generelt er der tilfredshed med indholdet af landsplandirektivet blandt turisterhvervet og de kystkommuner, der er omfattet af direktivet, mens der blandt visse interesseorganisationer såsom Danmarks Naturfredningsforeningen (DN), samt berørte borgere er en generel bekymring for udlæg af yderligere sommerhusområder og yderligere bebyggelse langs kysterne.

Kommunernes Landsforening (KL) finder det hensigtsmæssigt, at der med landsplandirektivet gives mulighed for at rydde op i utidssvarende sommerhusudlæg, ligesom KL er tilfredse med, at der er fokus på at give offentligheden adgang til kysten. KL så dog helst, at udlæg af nye sommerhusområder ikke sker gennem et landsplandirektiv, men alene gennem kommunernes egen planlægning via klare rammer i planloven.

Bornholms Regionskommune finder, at beslutningen (jf. aftale af 19. december 2018 mellem daværende regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om udlæg af sommerhusområder og styrket naturhensyn) om at ændre fristen fra 8 til 4 år vedr. fremtidige ansøgningsrunder for at kunne planlægge for et udpeget sommerhusområde ikke bør ændres. Regionskommunen begrundet dette med, at 4 år er en relativ kort tidshorisont i forhold til planlægning.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) gør opmærksom på, at kysterne rummer vigtig natur, og at kysterne er de største sammenhængende naturområder i Danmark. DN mener i den sammenhæng, at man bør være tilbageholdende ift. nyt byggeri langs kysterne, da der i dag er et stort udbud af ledige sommerhuse og sommerhusgrunde.

Dansk Industri (DI) finder det positivt, at landsplandirektivet lægger op til fortætning af eksisterende sommerhusområder, og DI finder det positivt, at der er en regel, der sikrer, at sommerhusområder bortfalder, hvis der ikke er udarbejdet lokalplaner herfor inden fristens udløb.

Hotel Restaurant & Turisterhvervet (HORESTA) finder det positivt, at der – under hensyntagen til natur og miljø – skabes mulighed for etablering af mere attraktive sommerhusgrunde, da dette vurderes at skabe mere vækst i turismeerhvervet.

Fritidshusejernes Landsforening erklærer sig enig i Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar. Landsforeningen anfører, at et større antal sommerhusområder generelt forventes at slide på de rekreative værdier i en sådan grad, at de værdier, som skal tiltrække turisterne, trues og forsvinder.

Træskibs-sammenslutningen finder, at kystnærhedszonen er en begrænset ressource, og at kysterne bør bevares for alle og ikke kun for de få sommerhusejere.

Kommentarer

Sommerhusområder er omdrejningspunkt for turismen uden for de større byer. Med ændringen af planloven fra 2017 er der åbnet mulighed for, at erhvervsministeren kan udstede et eller flere landsplandirektiver til ud-

læg af nye sommerhusområder med op til 6.000 sommerhusgrunde i kystnærhedszonen under forudsætning af, at kommunerne lader mindst 5.000 sommerhusgrunde tilbage til landzone, jf. planlovens § 5 b, stk. 4.

Nye sommerhusområder skal bl.a. placeres uden for områder med særlige landskabs- og naturbeskyttelsesinteresser og må ikke være i strid med væsentlige nationale interesser.

Kommunernes mulighed for at overføre områder til sommerhusområde gælder i op til 8 år efter bekendtgørelsens ikrafttræden. I aftale af 19. december, fremgår det, at aftaleparterne er enige om at ændre planloven med henblik på, at der kan indføres en solnedgangsklausul i landsplandirektiver herom på 4 år, således at sommerhusgrunde, der ikke er udlagt ved lokalplan indenfor 4 år fra landsplandirektivets ikrafttræden, bortfalder. Den kortere solnedgangsklausul kræver lovændring og får derfor først virkning fra næste ansøgningsrunde for udlæg og omplacering af kystnære sommerhusområder, som igangsættes i 2019.

3. Bemærkninger til forslaget

Høringssvar og kommentarer hertil vil blive gennemgået med udgangspunkt i følgende overordnede emner:

3.1 Bestemmelserne generelt (§§ 1-11).

3.2 Forslag om justering af kommunale ansøgninger.

3.3 Forslag om at udtage eller reducere eksisterende sommerhusområder og kommende sommerhusområder i landsplandirektivet.

3.4 Øvrige bemærkninger.

3.1 Bestemmelserne generelt (§§ 1-11)

Landbrug & Fødevarer foreslår ændring af landsplandirektivets § 9, så ordlyden bliver som følgende: ”Kommunalbestyrelsen skal orientere de grundejere, hvis ejendomme er omfattet af bekendtgørelsen, ’og ejerne af ejendomme uden for bekendtgørelsens gyldighedsområde, hvis bekendtgørelsen har væsentlig betydning for disse’ og efter kommunalbestyrelsens nærmere vurdering foretage lokal offentliggørelse af bekendtgørelsen og oplyse om den forventede proces for planlægningen i kommunen.” Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at der i de generelle bemærkninger til landsplandirektivet tilføjes, at kommunerne i deres videre planlægning skal være opmærksomme på, at der er et hensyn at tage til drifts- og udviklingsmuligheder for husdyrbrug, og at dette hensyn skal sikres bedst muligt. Dette synspunkt støttes af Lars Holm Pedersen fra Ærø. Landbrug & Fødevarer har derudover konkrete forslag til mindre ændringer og tilføjelser, der vedrører de generelle bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening finder, at de kriterier, der gælder for udlæg af sommerhusområder og som er nævnt i planlovens § 5b, stk. 4, nr. 1, bør fremgå af bekendtgørelsen.

Kommentarer

Overførsel af områderne til sommerhusområde sker gennem lokalplaner vedtaget af kommunalbestyrelsen. Ved offentliggørelse af et forslag til lokalplan skal kommunalbestyrelsen give en skriftlig underretning herom til bl.a. brugerne og ejerne af ejendomme mv., der er omfattet af forslaget. De brugere og ejere af ejendomme uden for forslagets gyldighedsområde, som efter kommunalbestyrelsens skøn har væsentlig betydning for dem skal også have en skriftlig underretning, jf. planlovens § 26. Det er således kommunen, der i forbindelse med en kommende lokalplan for et sommerhusområde, skal vurdere, hvem der i overensstemmelse med planloven skal underrettes, herunder eventuelle ejere af landbrugsejendomme.

Det gælder generelt, at der ved planlægning bør tages hensyn til, om der ved den fremtidige anvendelse kan ske en forringelse af drifts- og udviklingsmuligheder for omkringliggende erhverv. En lokalplan kan som udgangspunkt ikke udlægge arealer til bl.a. sommerhusområder, der er belastet af støj, lugt, støv eller anden luftforurening, jf. planlovens §§ 15a og 15b.

Den omtalte bestemmelse i planlovens § 5b, stk. 4, bemyndiger erhvervsministeren til at fastsætte regler, der giver kommunerne – efter ansøgning – mulighed for at planlægge for sommerhusområder i kystnærhedszonen. I samme bestemmelse er der fastsat nogle kriterier, som erhvervsministeren skal tage hensyn til ifm. udlæg og placering af sommerhusområder, herunder processuelle forhold, som kommunalbestyrelsen skal opfylde forud for at ansøge.

3.2 Forslag til justeringer af kommunale ansøgninger

Som opfølgning på Lemvig Kommunes tidligere indsendte ansøgning om udlæg af sommerhusområde ved Gjellerodde Vest (kortbilag G.1) ønsker kommunen, at det kommende sommerhusområde ved Gjellerodde Vest udvides med ca. 1 ha. mod nord. Antal grunde, der kan udlægges inden for området, fastholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune kvitterer for at kunne udlægge op til 483 sommerhusgrunde ved Søndervig Feriepark (kortbilag L.1), men kommunen beklager, at deres ansøgning om udlæg af et nyt sommerhusområde ved Vedersø Klit ikke imødekommes. Ringkøbing-Skjern Kommune finder det ligeledes uheldigt, at det er nødvendigt at udtage tre eksisterende sommerhusområder (kortbilag L.2, L.3, L.4). Derudover ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune en mindre teknisk reduktion af den del af sommerhusområdet ved Vedersø Klit, der skal tilbageføres (kortbilag L.5).

Sønderborg Kommune anmoder om, at området Nordals Ferieresort (kortbilag O.1) reduceres fra 44,4 ha til et areal på 10 ha til etablering af

60 sommerhusgrunde. Kommunen ønsker samtidig, at de eksisterende sommerhusområder ved Mommark (kortbilag O.3) og Østerby (kortbilag O.4), der i forslag til landsplandirektivet skal tilbageføres, udgår af landsplandirektivet.

Aalborg Kommune bemærker med tilfredshed, at Koldkær Feriecenter (kortbilag T.1) er medtaget i forslag til landsplandirektivet. Kommunen er indforstået med at området er reduceret, men foreslår samtidig, at det eksisterende sommerhusområde ved Porsheden/ Klitgården (kortbilag T.2) reduceres med et tilsvarende areal.

Kommentarer

Miljø- og Fødevarerministeriet har vurderet, at det oprindeligt ansøgte område ved Gjellerodde Vest (kortbilag G.1) er omfattet af særlige landskabsinteresser, og området fremgår derfor i en reduceret version i forslag til landsplandirektivet. Ministeriet har på baggrund af de modtagne høringsvar ikke fundet grundlag for at ændre det udpegede sommerhusområde.

Hovedparten af kommunerne har ansøgt om at udlægge flere sommerhuse, end de ønsker eller har mulighed for at tilbageføre. 750 af de i alt 1.000 sommerhusgrunde, der kan udlægges uden krav om tilbageførsel af et antal tilsvarende sommerhusgrunde, er blevet fordelt mellem disse kommuner. Kommuner, der har ønsket udlæg af flere sommerhusområder og som ikke har fået mulighed for at udlægge alle, har skullet foretage en prioritering af arealerne og/eller en reduktion af de foreslåede områder. Ringkøbing-Skjern Kommune blev i forbindelse med sagsbehandlingen kontaktet, da det ansøgte nye sommerhusområde ved Vedersø Klit er omfattet af særlige landskabsinteresser. På baggrund af tilbagemeldinger fra kommunerne, herunder fra Ringkøbing-Skjern Kommune, er prioriteringen af udlæg og evt. tilpasning af arealer foretaget og indarbejdet i bekendtgørelsen.

På baggrund af Sønderborg Kommunes ønske om at justere den oprindelige ansøgning vil kommunen få mulighed for at udlægge op til 60 sommerhusgrunde ved Nordals Ferieresort (kortbilag O.1), såfremt området ved Lavensby (kortbilag O.2) tilbageføres til landzone. Sønderborg Kommune fik tildelt 95 grunde fra puljen med de ekstra sommerhusgrunde. Da kommunen kun anvender ti af de tildelte grunde, vil de resterende 85 indgå i kommende ansøgningsrunder. Sommerhusområderne Mommark A (kortbilag O.3) og Østerby (kortbilag O.4) vil som følge heraf ikke indgå i bekendtgørelsen.

Når kommunerne har indmeldt områder, som ønskes tilbageført til landzone, har kommunerne skulle anføre det antal sommerhusgrunde, som arealet er svarende til. I forbindelse med tilbageførsel af eksisterende

sommerhusområder byttes eksisterende ubebyggede sommerhusgrunde med nye i forholdet 1:1. Det er ikke et krav, at arealet, der byttes, arealmæssigt svarer 1:1 til arealet det udlægges. Det er antallet af grunde, der byttes, der er afgørende.

3.3 Forslag om at udtage eller reducere eksisterende sommerhusområder og nye sommerhusområder i landsplandirektivet

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder ikke, at dette landsplandirektiv bør udnytte muligheden for at udpege og bebygge yderligere 750 af de i alt 1.000 nye sommerhusgrunde, som planloven muliggør. DN er meget skeptisk overfor en række af de konverterede sommerhusgrunde, da foreningen finder, at disse grunde ikke udgør reelle byggemuligheder. Det gøres således gældende, at omkring 600 af de konverterede grunde enten er omfattet af beskyttelse (strandbeskyttelseslinje eller beskyttede naturtyper) eller er udlagt til områder, der ikke udgør byggegrunde i eksisterende lokalplaner. DN har specifikt angivet, hvilke områder det drejer det sig om i Hedensted, Lemvig, Ringkøbing-Skjern og Syddjurs kommune. DN foreslår, at landsplandirektivet tilrettes, så de områder der skal tilbageføres alene udgøres af områder, som reelt kan bebygges.

DN finder det problematisk, at en række af de udlagte sommerhusområder er omfattet af en generel beskyttelse, herunder bl.a. bygge- og beskyttelseslinjer, beskyttet natur, fredskov mv., og at en række områder derudover ligger inden for andre områder, som ikke bør bebygges, herunder bl.a. lavbundsarealer. Endelig finder foreningen ikke, at det er acceptabelt, at ca. 1/3 af de udlagte sommerhusområder er helt eller delvist omfattet af Grønt Danmarkskort. Foreningen foreslår, at disse områder udgår. DN finder det problematisk, at Erhvervsstyrelsen på denne måde aktivt medvirker til at tillade byggeri i områder, der som udgangspunkt bør friholdes for byggeri. Foreningen mener, at der er risiko for et spild af samfundsmæssige ressourcer, såfremt dispensationer mv. inden for de udlagte sommerhusområder påklages.

DN Hedensted finder det forkert, at der for området ved As Vig (kortbilag D.1) planlægges for et areal, der er omfattet af skovbyggelinje. Lokalforeningen finder, at det alene giver mening for sommerhusejerne i et område, når der i landsplandirektivet stilles krav om, at minimum 4 pct. af sommerhusområdet udlægges til grønt område. DN Hedensted er uforstående overfor, at de arealer der udlægges som nye sommerhusområder arealmæssigt er markant større end de eksisterende sommerhusområder der skal tilbageføres til landzone i kommunen.

Til trods for, at der tilbageføres et større antal sommerhusgrunde på Lollands, finder DN Lolland ikke, at der bør udlægges flere sommerhusområder på Lolland. Det anføres, at der er et stort antal ubebyggede sommerhusgrunde i området. Det anses for problematisk, at de nye områder

delvist er udpeget til lavbundsarealer, og at området ved Kramnitse Øst (kortbilag H.2) er omfattet af skovbyggelinje. DN Lolland finder det endelig problematisk, at området Kramnitse Øst både er udlagt til sommerhusområde og udpeget til udviklingsområde.

DN Odder finder det betænkeligt, at området ved Saksild Strand (kortbilag K.2) delvist er udpeget til lavbundsområde og samtidig er et område, hvor der er risiko for oversvømmelse. Området ved Rude Strand bør efter lokalforeningens opfattelse ikke udlægges til sommerhusområde bl.a. med henvisning til, at området er udpeget til skovrejsningsområde.

DN Ringkøbing-Skjern finder, at det meget store sommerhusområde ved Søndervig (kortbilag L.1) vil medføre en stærk forringelse af de store landskabelige og kulturhistoriske værdier i området. En forventning om over 600.000 årlige overnatninger i området vil påvirke det omkringliggende område voldsomt, og DN Ringkøbing-Skjern finder, at landsplan-direktivet bør indeholde et krav om, at den kommende bebyggelse i området bliver CO2 neutral.

DN Syddjurs finder ikke, at der bør udlægges yderligere sommerhusområder i Syddjurs Kommune, idet de eksisterende ca. 10.000 sommerhuse i kommunen allerede udgør en stor belastning af kystnærhedszonen. Fem af de udpegede områder bør efter foreningens opfattelse udgå, beskæres eller placeres mere hensigtsmæssigt med henvisning til, at områderne er beskyttet af bestemmelser i plan- eller naturbeskyttelsesloven. DN Syddjurs finder det ikke dokumenteret, at der er et turistmæssigt potentiale for de udpegede sommerhusområder, hvorfor betingelserne i planlovens § 5, stk. 4, for udlæg af nye sommerhusområder i kommunen ikke anses for opfyldt. Endelig anføres det, at de tilbageførte sommerhusområder bør fordeles til kommuner med færre sommerhusområder.

DN Ærø finder, at området ved Vitsø Nor (kortbilag R.2) bør udgå, da der tæt herved er unikke natur- og landskabsinteresser, bl.a. et fredet område. Det gøres gældende, at et sommerhusområde i området vil påvirke de nærliggende naturområder negativt i strid med reglerne. Endelig finder foreningen, at området burde have været besigtiget. DN Ærø anfører yderligere, at Erhvervsstyrelsen bør genoverveje miljøvurderingen af området.

DN Aalborg ønsker, at der sker en justering af området ved Koldkær Feriecenter (kortbilag T.1), sådan at sommerhusområdet ikke indeholder naturområder, herunder naturbeskyttede arealer efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Træskibs-sammenslutningen finder, at der ikke bør udlægges 1.000 ekstra sommerhusgrunde, samt at der ikke bør kunne ske udveksling af tilbageførte sommerhusområder mellem kommunerne.

En række høringssvar fra borgere og borgergrupper fra Syddjurs Kommune (BLAK Miljøforening, Anna Søgaard Nielsen, og borgergrupperne ved Britta og Finn Hjerrild, ved Thorkild Hansen og ved Ulrich E. Hansen) vedrører sommerhusområder i Syddjurs Kommune. Det gøres gældende, at der er overkapacitet af sommerhuse, og at der ikke ses at være et turistmæssigt potentiale for de udpegede sommerhusområder i kommunen. Flere finder, at der ikke bør udlægges et sommerhusområde tæt ved landsbyen Holme med henvisning til, at det bl.a. vil være til skade for udviklingen af landsbyen. For sommerhusområdet ved Dråby anføres det, at området bør udgå eller reduceres. Der peges dels på en forværring af de trafikale forhold, og dels at der er tale om et bevaringsværdigt landskab, hvorfor udpegningen anses for at være i strid med kriterierne for udlæg af sommerhusområder. Borgergrupperne påpeger en manglende planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for den kystnære lokalisering af sommerhusområdet. Borgergruppen v/Britta og Finn Hjerrild anfører, at flere af de tilbageførte arealer ikke kan anses for "ubebyggede sommerhusgrunde i kystnærhedszonen" og derfor er i strid med planlovens regler.

Grundejerforeningen Klinten, Faaborg-Midtfyn Kommune, ønsker ikke, at der udlægges et nyt sommerhusområde øst for det eksisterende sommerhusområde ved Klintholm (kortbilag C.1). Grundejerforeningen finder, at der er tale om et naturskønt område, og at det eksisterende sommerhusområde vil blive ødelagt.

Lars Holm Pedersen og Cæcilie Jensen mener, at det udpegede område ved Jørbæk, Ærø (kortbilag R.1) ikke ligger i tilstrækkelig tilknytning til eksisterende bymæssig bebyggelse, som rammerne for udlæggelsen foreskriver. Lars Holm Pedersen mener, at grundet beliggenheden af hans landbrugsejendom vil en realisering af sommerhuse på området Jørbæk (kortbilag R.1) medføre store udfordringer for den daglige drift og for virksomhedens udviklingsmuligheder.

Samarbejdsorganet for Nordfynske sommerhusejere, der repræsenterer ca. 3.500 nordfynske sommerhusejere, finder ikke, at der bør udlægges tre nye sommerhusområder i Nordfyns Kommune. Det anføres, at udlæggene indebærer en række problemer ift. miljø, infrastruktur, afvanding, kloakering samt arkitektoniske forhold. Endvidere anføres det, at der er risiko for oversvømmelse af de to områder ved Hasmark Strand (kortbilag J.1 og J.3), som også er udlagt til lavbundsareal.

Kommentarer

I planlovens §5b, stk. 4 er der fastsat en række kriterier, der gælder for udlæg af de nye sommerhusområder med op til 6.000 sommerhusgrunde i kystnærhedszonen. Af kriterierne fremgår det bl.a., at sommerhusgrunde skal være beliggende i sammenhængende områder, at sommerhusområderne skal placeres i tilknytning til eksisterende eller planlagte bysamfund, feriecentre eller sommerhusområder, hvor der er et turistmæssigt potentiale, at kommunalbestyrelsen skal anvise, hvilke ubebyggede sommerhusgrunde i kystnærhedszonen der kan tilbageføres, så der byttes eksisterende ubebyggede sommerhusområder med nye i forholdet 1:1 i de kommuner, hvor det er muligt, at der ikke kan udlægges nye sommerhusgrunde inden for naturområder beskyttet af naturbeskyttelsesloven, at sommerhusområder skal placeres uden for områder med særlige landskabsinteresser og naturbeskyttelsesinteresser og må ikke være i strid med væsentlige nationale interesser. Af samme bestemmelse fremgår det også, at det i kommuneplanstrategien skal beskrives, hvordan de nye sommerhusgrunde kan understøtte vækst og udvikling lokalt.

Afstand til eksisterende landsbyer er ikke et af de gældende kriterier. Den type af afvejning beror på en kommunal beslutning.

I forbindelse med behandlingen af de ansøgte sommerhusområder har Erhvervsstyrelsen bl.a. foretaget en høring af Miljø- og Fødevarerministeriet, der er ressortmyndighed i forhold til landskab- og naturinteresser. Ministeriet har vurderet landskabs- og naturinteresserne, og der er desuden foretaget besigtigelse af udvalgte områder.

Miljø- og Fødevarerministeriet har forholdt sig konkret til hvert enkelt ansøgt sommerhusområde og har overfor Erhvervsstyrelsen indstillet, om et ansøgt område ift. de ovennævnte interesser bør kunne udpeges til sommerhusområde, eller om et område helt eller delvist bør udgå.

De udlagte sommerhusområder, der fremgår af forslag til landsplandirektivet, lever op til kriterierne, og høringen har ikke givet anledning til at ændre på vurderingerne.

Kommunerne skal i den videre kommune- og lokalplanlægning for sommerhusområderne inddrage en række hensyn.

En lokalplan kan som udgangspunkt ikke udlægge arealer til bl.a. sommerhusområder, der er belastet af støj, lugt, støv eller anden luftforurening, jf. planlovens §§ 15a og 15b.

Der vil endvidere skulle tages hensyn til bl.a. landskabsinteresser og i relevant omfang fastlægge, hvorledes der sikres overensstemmelse mellem planlægningen og varetagelsen af disse hensyn, jf. bekendtgørelsens

§ 7, stk. 1. Eksempelvis kan der i planlægningen fastsættes bestemmelser om bebyggelsens nærmere placering, størrelse og udformning.

Kommunalbestyrelsen vil i den videre planlægning også skulle forholde sig til anden planlægning for et område. Herunder hvilken betydning det har, at et udlagt sommerhusområde f.eks. også er et lavbundsareal, et skovrejsningsområde eller om, der er tale om et område, der er i risiko for oversvømmelse. Ift. anden lovgivning skal kommunalbestyrelsen også forholde sig til bygge- og beskyttelseslinjer.

I forhold til Grønt Danmarkskort indgår dele af de udlagte sommerhusområder i større områder, som i kommuneplanen er udpeget som potentielle naturområder, potentielle økologiske forbindelser eller økologiske forbindelser. De udlagte sommerhusområder omfatter ikke arealer, der i kommuneplanen er udpeget som områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser. Dette ligger inden for rammerne af krav til udlæg af nye sommerhusområder.

Enkelte af de foreslåede sommerhusområder indeholder mindre arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der kan ikke udlægges nye sommerhusgrunde inden for områder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Sådanne arealer, herunder mindre søer og vandhuller, vil være markeret på kortbilag til bekendtgørelsen, og det fastsættes, at der ikke kan udstykkes sommerhusgrunde på arealerne.

Det er i forslag til landsplandirektivet fastsat, at minimum 4 pct. af et udlagt sommerhusområde som udgangspunkt skal udlægges til et eller flere rekreative og grønne arealer med højt naturindhold for nye sommerhusområder, hvis området forventes at skulle indeholde mere end 100 sommerhusgrunde og/eller området er større end 12 ha. Arealerne skal være offentligt tilgængelige og dermed til brug for flere end kun sommerhusejerne.

Udlæg af sommerhusområder i det foreliggende landsplandirektiv sker efter en undtagelse i planloven, jf. lovens § 5 b, stk. 4. Der gælder derfor ikke et krav om en planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for udlæg af nye sommerhusområder.

Enkelte områder er i de respektive forslag til landsplandirektiver både udlagt som sommerhusområde og udpeget som udviklingsområde. Udlæg af det samme område til sommerhusområde og udpegning til udviklingsområde i de pågældende landsplandirektiver anses ikke for at være modstridende.

Som nævnt har hovedparten af kommunerne ansøgt om at udlægge flere sommerhuse, end de ønsker eller har mulighed for at tilbageføre. 750 af

de i alt 1.000 ekstra sommerhusgrunde er på den baggrund blevet fordelt mellem disse kommuner uden et krav om tilbageførsel af et tilsvarende antal sommerhusgrunde. Kommuner, der har ønsket udlæg af flere sommerhusområder og som ikke har fået mulighed for at udlægge alle, har skullet foretage en prioritering af arealerne og/ eller en reduktion af de foreslåede områder.

Ærø Kommune har forud for udstedelse af forslaget til landsplandirektiv reduceret omfanget af kommunens to ansøgte områder. For et af de to områder har reduktionen medført en mindre ændring i tilknytningen til eksisterende bymæssig bebyggelse. Det er et kriterie for udlæg af sommerhusområder, at områderne er i tilknytning til eksisterende eller planlagte bysamfund, feriecentre eller sommerhusområder, hvor der er et turistmæssigt potentiale. Der er ikke krav om en direkte tilknytning. Med udgangspunkt i en konkret vurdering opfylder Jørbæk (kortbilag R.1) tilknytningskravet.

Af forslaget til landsplandirektivet fremgår det, hvilke arealer der skal tilbageføres. Tilbageførsel af eksisterende sommerhusområder er baseret på kommunernes anvisning af, hvilke ubebyggede sommerhusgrunde i kystnærhedszonen, der ønskes tilbageført. Tilbageførsel af eksisterende sommerhusområder er en forudsætning for, at der kan udlægges nye grunde i forholdet 1:1 i de kommuner, hvor det er muligt. Planloven giver ligeledes mulighed for, at overskydende, tilbageførte grunde kan fordeles mellem kommunerne.

Et område, der skal kunne tilbageføres, skal enten være et ubebygget område, der er overført til sommerhusområde eller et område, hvor det af kommuneplanens rammer fremgår, at området kan overføres til sommerhusområde, jf. planlovens § 5b, stk. 4, og det omtalte 'Faktaark'. Om sommerhusområdet er overført til lokalplan eller, om der er fastsat rammer i kommuneplanen, har betydning for, hvordan området skal tilbageføres.

Nogle af de områder, der ønskes tilbageført har været udlagt som sommerhusområder gennem en årrække, men kan i dag ikke umiddelbart bygges med sommerhuse, fordi områderne bl.a. er omfattet af enten strandbeskyttelse/ klitfredning, sø- og å-beskyttelseslinje, naturbeskyttelseslovens § 3 eller udlagt som rekreative arealer i lokalplaner. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at status for de pågældende områder over tid kan ændre sig.

Der er vurderingen, at tilbageførelse af områderne er inden for rammerne af planloven. På den baggrund, og henset til, at de pågældende eksisterende sommerhusområder har indgået i hele den hidtidige forberedelse

se af landsplandirektivet, giver bemærkningerne ikke grundlag for at udtage disse områder af landsplandirektivet.

3.3 Øvrige bemærkninger

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at den udarbejdede miljøvurdering af forslaget til landsplandirektiv er mangelfuld og ikke opfylder kriterierne i miljøvurderingsloven. DN anfører, at miljøvurderingen alene er foretaget på et samlet nationalt niveau og ikke – som det bør være – en miljøpåvirkning af de enkelte områder. Det gøres gældende, at miljøvurderingen af de enkelte områder ikke kan udskydes og først ske ifm. kommunernes kommende planlægning. DN undrer sig over, at der i forhold til de kumulative effekter synes at være en uoverensstemmelse. Der henvises til, at det i det ikke-tekniske resumé konkluderes, at den kumulative effekt ikke forventes at være væsentlig, hvorimod det i miljøvurderingsafsnittet under de kumulative effekter anføres, at de nye bestemmelser for kystnærhedszonen potentielt kan betyde, at der etableres adskillige nye bebyggelser i de kystnære områder, som samlet set kan have en væsentlig påvirkning på miljøet.

I en række høringssvar gøres det gældende, at der ikke bør opføres store luksussommerhuse i de nye sommerhusområder, og at dette må anses for at være i strid med lov om sommerhuse og camping m.v. Fritidshusejernes Landsforening ønsker, at der bør ske en regulering i landsplandirektivet, der forhindrer byggeri af meget store sommerhuse.

Vikingskibsmuseet har henledt opmærksomheden på museumslovens regler, hvoraf det fremgår, at fund af spor af fortidsminder eller vrøg under et anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen.

Kommentarer

Miljøvurderingsloven fastlægger regler for indhold og udarbejdelse af en miljøvurdering. Det fremgår bl.a. af loven, at en miljøvurdering skal ”indeholde de oplysninger, der med rimelighed kan forlanges med hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder og til, hvor detaljeret planen er, hvad planen indeholder, på hvilket trin i beslutningsforløbet planen befinder sig, og hvorvidt bestemte forhold vurderes bedre på et andet trin i det pågældende forløb.”

Der er tale om et landsplandirektiv, der bl.a. udpeger nye sommerhusområder. En overførsel af de enkelte områder til sommerhusområde kræver, at der skal vedtages en lokalplan. Kommunalbestyrelsen skal ifm. detailplanlægningen vurdere den pågældende lokalplan ift. miljøvurderingsloven og således tage stilling til den konkrete miljøpåvirkning.

Det vurderes på den baggrund, at den gennemførte miljøvurdering af landsplandirektivet er sket i overensstemmelse med miljøvurderingslovens regler og praksis.

For så vidt angår de kumulative effekter er det i den sammenfattende redegørelse præciseret, at det af miljøvurderingen fremgår, at nye bestemmelser for kystnærhedszonen potentielt kan betyde, at der etableres adskillige nye bebyggelser i de kystnære områder, som samlet set kan have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Landsplandirektivet fraviger ikke øvrige regler, der sætter rammer for kommunernes kommune- og lokalplanlægning for sommerhusområderne eller for realiseringen af planlagte bebyggelse m.v. I forbindelse med den efterfølgende planlægning for områderne skal kommunerne således bl.a. inddrage hensyn til kommunens egen planlægning og anden lovgivning, herunder de nævnte forhold. Regulering af bebyggelsen, herunder placering, størrelse mv. af sommerhuse, er et anliggende for den kommunale planlægning.

4. Følgende kommuner, organisationer, borgere m.fl. har bemærkninger til forslaget:

Bornholms Regionskommune, Lemvig Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Sønderborg Kommune, Aalborg Kommune, BLAK miljøforening, Dansk Industri, Danmarks Naturfredningsforening, lokale foreninger af Danmarks Naturfredningsforening (Hedensted, Lolland, Odder, Ringkøbing-Skjern, Syddjurs, Ærø og Aalborg), Fritidshusejernes Landsforening, HORESTA, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Træskibs-sammenslutningen, Vikingeskibsmuseet, Anna Søgaard Nielsen, Britta og Finn Hjerrild, Cæcilie Siø Jensen, Grundejerforeningen Klinten, Lars Holm Pedersen, Samarbejdsorganet for Nordfynske sommerhusejere, Thorkild Hansen m.fl., og Ulrich Elmer Hansen mfl.

Følgende har ingen bemærkninger til forslaget eller har tilkendegivet, at de ikke ønskede at afgive bemærkninger:

Gentofte Kommune, Aabenraa Kommune, Dansk Bilbrancheråd, Dansk Design Center, Danske Kloakmestre, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, DPA-System, Ældre Sagen, Folketingets Rigsrevision, Forbrugerrådet TÆNK.

5. Oversigt over hørte myndigheder, organisationer m.v.:

Alle kommuner

Københavns Kommune, Albertslund Kommune, Allerød Kommune, Assens Kommune, Ballerup Kommune, Billund Kommune, Bornholms Kommune, Brøndby Kommune, Brønderslev Kommune, Dragør Kommune, Egedal Kommune, Esbjerg Kommune, Fanø Kommune, Favrskov

Kommune, Faxe Kommune, Fredensborg Kommune, Fredericia Kommune, Frederiksberg Kommune; Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Greve Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Haderslev Kommune, Halsnæs Kommune, Hedensted Kommune, Helsingør Kommune, Herlev Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, Holbæk Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune Hvidovre Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Hørsholm Kommune, Ikast-Brandeborg Kommune, Ishøj Kommune, Jammerbugt Kommune, Kalundborg Kommune, Kerteminde Kommune, Kolding Kommune, Køge Kommune Langeland Kommune, Lejre Kommune, Lemvig Kommune, Lolland Kommune Lyngby-Taarbæk Kommune, Læse Kommune, Mariagerfjord Kommune, Middelfart Kommune, Morsø Kommune, Norddjurs Kommune, Nordfyns Kommune, Nyborg Kommune, Næstved Kommune, Odder Kommune, Odense Kommune, Odsherred Kommune, Randers Kommune, Rebild Kommune, Ringkøbing-Skjern Kommune, Ringsted Kommune, Roskilde Kommune, Rudersdal Kommune, Rødovre Kommune, Samsø Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Solrød Kommune, Sorø Kommune, Stevns Kommune, Struer Kommune, Svendborg Kommune, Syddjurs Kommune, Sønderborg Kommune, Thisted Kommune, Tønder Kommune, Tårnby Kommune, Vallensbæk Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Viborg Kommune, Vordingborg Kommune, Ærø Kommune, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune, Århus Kommune.

Kommunale organisationer

Danske Regioner, Kommunernes Landsforening.

Foreninger, organisationer m.v.

3F – Fagligt Fælles Forbund, 3F Sømændene, 92-gruppen, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for de tekniske videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Akadimirådet, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsgiverne, Arkitektforeningen, Asfaltindustrien, ATV – Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Batteriforeningen, Bauer Media , Bekæmpelsesmiddelrådets medlemmer, Benzinforhandlerne Fælles repræsentation, Biokemisk Forening ved Vivian Dyrup Juhl, Biologiforbundet , BL – Danmarks almene Boliger, Booking.com, Bornholms-trafikken Holding A/S, BOSAM , Branchearbejdsmiljørådet Jord til Bord, Brancheforeningen Dansk Luftfart, Brancheforeningen SPT, Branchen Forbruger-Elektronik (BFE), Bryggeriforeningen, By & Havn, BYFO – Foreningen for ejere af private fredede ejendomme i Danmark, Byggeskadefonden, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bygningskultur Danmark, Bæredygtigt Landbrug, Campingstjerner, Canal Digital Danmark A/S, Center for Fi-

skeri, Centralorganisationen 2010, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO-industri), Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Coop Danmark, COWI, DAKOFA (Dansk Kompetencecenter for Affald), Danish Airline Pilots Association, Danish Seafood Association, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Cykel Union, Danmarks Farve- og Limindustri, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie AutoCampere, Danmarks Fritidssejler Union, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Lejerforeninger, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Skibsmæglerforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vindmølleforening, Danmarks Vækstråd, DANSAM, Dansk Affaldsforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Automobil Sports Union (DASU), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Blindesamfund, Dansk Botanisk forening, Dansk Byggeri, Dansk Bygningsinspektørforening, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk Camping Union, Dansk Cyklistforbund, Dansk Detail, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Firmaidræt, Dansk Fjernvarme, Dansk Flyvelederforening, Dansk Fri-tidsfiskerforbund, Dansk Fåreavl, Dansk Gartneri, Dansk Industri, Dansk Journalistforbund, Dansk Juletræsdyrkerforening, Dansk Jægerforbund, Dansk Kano- og Kajak Forbund, Dansk Kyst- og Naturturisme, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Landboudom, Dansk Landbrugsrådgivning (DLBR), Dansk Landskabsarkitektforening, Dansk Magisterforening, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Mode og Textil, Dansk Navigatorforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk producentansvarssystem (DPA-System), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sejlunion, Dansk skovforening, Dansk Solvarme Forening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Standard, Dansk Supermarked I/S, Dansk Transport og Logistik, Dansk Træforening, Dansk Træ-information, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Vandrelaug, Danske Advokater, Danske Anlægsgartnere, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Boligadvokater, Danske Falkejagtklub, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Havnevirksomheder, Danske Kloakmestre, Danske landskabsarkitekter, Danske Lodser, Danske Maritime, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Museer (ODM), Danske Rederier, Danske Revisorer, Danske Råstoffer, Danske Speditører, Danske Svineproducenter, Danske Tegl, Danske træindustrier, Danske Tursejlere, Danske Udlejere, Danske Vandløb, Danske Vandværker, Dan-WEC, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, De Danske Frie Autocampere, De Danske Skytteforeninger, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske dommerforening, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Landinspektørforening, Den Danske Nationalkomité for Geologi, Det Centrale Handicapråd, Det Danske Fjerkræråd, Det Økologiske Råd, Det Økonomiske Råd, DGI, DHI, DI Transport, DJØF, Dk4, DKCPC (Danish

Cable Protection Committee), DOF, DR, Dykkerfirmaernes Brancheforening, Dyrenes Beskyttelse, EHS Foreningen af el-overfølsomme, Ejendomsforeningen Danmark, Ejendomsmæglernes Landsorganisation, Elretur, Energi- og Olieforum.dk, Energinet.dk, EnviNa, Erhvervsflyvningens Sammenslutning, Erhvervslejernes Landsorganisation og, Esbjerg Lufthavn, F-Camping, FAB – Foreningen af byplanlæggere, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fag og Arbejde (FOA), Feriehusudlejernes Brancheforening, Ferskvandsfiskeriforeningen, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Fiskeriets Arbejds miljøråd, Focus Advokater, Forbrugerrådet, Forbundet arkitekter og designere, FORCE Technology, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af Danske Brøndborer, Foreningen af Danske Kraftvarmeværker, Foreningen af Danske Privathavne, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Fredningsnævns-formænd i Danmark og disses suppleanter, Foreningen af Lystbådehavne i Danmark, Foreningen af Miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen Bevaringsværdige Bygninger, Foreningen Biogasbranchen, Foreningen Danske Olieberedskabs-lagre, Foreningen Digitale Publicister, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen for Dansk Internet Handel , Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri , Foreningen Ugeaviserne, Forsikring og Pension, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, Færgederierne (tidl. Bilfærgernes Rederiforening), Færgesekretariatet, GEUS, GI – Genvindingsindustrien, Godkendt Teknologisk Service – GTS, Gold FM/Klassisk FM ApS, Grakom, Greenpeace Danmark, Grundejernes Investeringsfond, Grønne Familier, Hav-brugsgruppen, HedeDanmark, Hedeselskabet, Herregårdsjægerne, HK Danmark, HK Handel, HK-Kommunal, HOFOR, HORESTA, Huslejenævnsforeningen, Høreforeningen, Håndværksrådet, I/S DIGI-TV, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Center Planlægning, ICP A/S, Institut for menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), ITEK, Kanal Hovedstaden, Kanal 23, KIMO Danmark, Klagenævnet for Ejendomsformidling, Kolonihaveforbundet, Komiteen Bæredygtig Kystkultur, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunekemi A/S, Konpa, Københavns Kommune – Center for byudvikling, Københavns Lufthavne A/S , LandBoUngdom, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, Landsforeningen af Landsbysamfund, Landsforeningen Danske Fugleforeninger, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landsforeningen for Gylderamte, Landsforeningen Levende Hav, Landsforeningen Praktisk Økologi, Landsforeningen Ældre Sagen, Landsforeningen, Landsbyerne i Danmark, Lejernes Landsorganisation , LO, Lodstilsynet , Lægforeningen, Lægemiddelindustriforeningen (LIF), Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Maskinmestrenes Forening, Mejeriforeningen, Metroselskabet I/S, Miljøbevægelsen NOAH, Miljø-partiet de Grønne, Mobilselskabet 3 , Moesgaard Museum, MORTALIN Brancheforeningen for kommunal skadedyrsbekæmpelse, Mærsk Olie & Gas

A/S, Nationalpark Kongernes Nordsjælland, sekretariatet, Nationalpark Mols Bjerge, sekretariatet, Nationalpark Skjoldungernes Land, sekretariatet, Nationalpark Thy, sekretariatet, Nationalpark Vadehavet, sekretariatet, Natur og Ungdom, Naviair, Nordicom, Nordisk konservatorforbund, Novo Nordisk A/S, OCFE, Outdoor* Camping* Ferie & Fritid, Offentlige Ansattes Organisation, Olie Gas Danmark, Parcelhusejernes Landsforening, Partnerskabet for Bølge-kraft, Praktiserende Landinspektørers Forening, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rambøll Danmark, Realdania, Realkreditankenævnet, ReturBat, Rådet for Bæredygtig trafik, Rådet for Sikker Trafik, Rådet for Større Badesikkerhed, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af mindre Erhvervsfartøjer, Skov & Landskab (Københavns Universitet), Skovdyrkerforeningerne, Småskovforeningen Danmark, Småøernes Færgeselskaber, Spildevandsteknisk Forening, Statens Byggeforskningsinstitut (Aalborg Universitet), Stofa A/S, Storkøbenhavns Erhvervslejerforening, Strandingsmuseum St George, Sund & Bælt, Søfartens Arbejds miljøråd, Søfartens Ledere, Sønderborg Lufthavn, Søspejderne – Det Danske Spejderkorps, TDC, Teknologi-Rådet, Teknologisk Institut, Telekommunikationsindustrien, Telenor, Trolle Advokatfirma, Træskibssammenslutningen, Turisterhvervets Samarbejdsforum, TV 2 Bornholm, TV 2/Danmark A/S, TV 2/Fyn, TV 2/Lorry, TV 2/Nord, TV 2/Øst, TV 2/Østjylland, TV 3 A/S, TV Midt Vest, TV Syd, Uniscrap, Verdens Skove, Verdensnaturfonden (WWF), Viasat, Vikingeskibsmuseet, Vildtforvaltningsrådet, Vindmølleindustrien, Visit Denmark, VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, WAOO, WWF Verdensnaturfonden, YOUSEE, Ældresagen, Økologisk Landsforening, Ørsted, Aalborg Lufthavn, Ålborg Portland, Aarhus Lufthavn.

Uddannelsesinstitutioner og professorer

Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Arkitektskolen i Århus, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Tekniske Universitet, Ellen Margrethe Basse, Aarhus Universitet, Helle Tegner Anker, Københavns Universitet, Kunstakademiets Arkitektskole, Københavns Universitet, Peter Pagh, Københavns Universitet, RUC – Roskilde Universitetscenter, Syddansk Universitet